I чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXI. No. 222. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 7-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1974 ЦЕНТІВ 20 CENTS Ч. 222. VOL. LXXXI.

ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАПРОСИВ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА НА ЧЕРГОВИЙ АКАДЕМІЧНИЙ РІК, СТВЕРДИВШИ ЙОГО „ВИДАТНІ КВАЛІФІКАЦІЇ ТА ВКЛАД В ДІЛЯНКУ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ"

ЦІЄЇ СУБОТИ ВІДБУВАЮТЬСЯ ЮВІЛЕЙНІ СВЯТКУВАННЯ „УКРАЇНСЬКОГО КВАРТАЛЬНИКА"

Ню Йорк. — Український Конгресовий Комітет Америки, відмічаючи 30-річчя заснування „Українського Квартальника", влаштовує цієї суботи, 7-го грудня, в Українському Інституті Америки (2 Іст 79 вулиця в Ню Йорку) — Наукову конференцію п. з. „Україна у світлі великих перемін". В програмі Конференції: д-р В. Душник, редактор „Українського Квартальника" — вступне слово; проф. С. Поссони, Інституція Гувера: „Концентраційні табори в СССР сьогодні"; д-р М. Сосновський — „Рух спротиву в Україні"; проф. В. Воцюрків: „Стан релігії в Україні і СССР"; проф. З. Лев Мельник: „Економічна експлуатація України"; проф. Наталія Пазуняк: „Роля української жінки в русі спротиву в Україні"; модератор Сесії: проф. д-р Константин Савчук. Після доповідей — запити й відповіді та дискусія.

В пополудневій сесії, яка почнеться о год. 1:30 і триватиме до год. 5:30 виступлять: сенатор Павло Юзик: „Релігійне життя українців в Канаді від 1945 р."; Гавленд С. Сарджент, президент Комітету „Радіо Свобода": „Ефект передач „Радіо Свобода" в Україні": проф. Л. Добрянський: „Торгівля, як засіб совєтської закордонної політики"; проф. А. Бускарен: „Політика відпруження: хто з неї користає"; проф. П. Стерчо: „Україна та її полуднево - західні сусіди: Чехо - Словаччина, Румунія та Мадярщина"; проф. И. Ручек: „Занедбані аспекти слов'ян в американській історіографії". Модератор сесії: проф. М. Богатюк.

Вечором о год. 8-й в готелі Коммодор при 42-й вулиці і Лексінгтон евені в Ню Ню Йорку відбудеться Ювілейний бенкет, на якому з промовами виступлять: амбасадор Джон Дейвис Ладж та сенатор Павло Юзик.

Під час бенкету основоположник і перший редактор „Українського Квартальника" проф. д-р Микола Чубатий і амбасадор Джон Ладж будуть відзначені Шевченківськими нагородами Волі.

Відомий зі своїх виступів на Бродвеї та на телебаченні, радіо і у фільмах Василь Шуст виголосить кілька рецитацій: „Від Шевченка до Симоненка" в українській і англійській мовах. В мистецькій частині виступить також ансамбль бандуристок ім. Лесі Українки — мистецький керівник Володимир Юркевич. Вступ на бенкет 20 дол. від особи (35 від подружжя); інформації уділяє Головна Канцелярія УККА — 302 Вест 13-та вулиця в Ню Йорку, тел. 924-5617.

ОКРУГА ЯНГСТАВНУ ВІДЗНАЧИЛА 80-РІЧЧЯ УНС

Янгставн, Огайо. — В неділю, 30-го листопада тут у приміщенні Українського Православного Павільйону Окружний Комітет Відділів УНС Янгставну відзначив 80-річчя цієї установи великою і репрезентативною товариською забавою, участь в якій взяли понад 175 членів, приятелів та репрезентантів суспільно - громадських організацій, які помимо сніговії, виповнили гарну танцювальну залю Павільйону. Пані С. Волошин, голова Окружного Комітету Відділів УНС, і члени пані Сенедяк, Мамріч, Макар і другі, як також чоловіки зайнялись обслуговуванням гостей прекрасно приготованими і естетично поданими харчами та напитками. На інтенцію УНСоюзу піднесено перший тост з побажаннями дальшого росту і продовження праці для українського народу та української громади в ЗСА.

Приявний на імпрезі заступник головного предсідника УНС д-р Іван Флис, який офіційно репрезентував Екзекутиву, виголосив при тому коротку промову, в якій звернув увагу на важливість плекання між членами УНС товариських відносин та активности в суспільно - громадській праці, яка приносить обопільні користі: Союзові і українській громаді. Він звернув також увагу на вартість і важливість „Свободи", яка вже понад 80 років пропагує ідею державної самостійности і незалежности України, активно виступає проти топтання людських прав в Україні і СССР, обороняє незаконно суджених совєтськими судами культурних діячів, зокрема Валентина Мороза, Леоніда Плюща, які знаходяться на берегу смерти у совєтських тюрмах. Д-р Іван Флис у зв'язку з цим звернув присутнім увагу, що український гріш повинен бути зужитий для українських цілей, а тому дуже важливим є, щоб наші люди вступали в члени наших українських забезпеченевих організацій. Передавши привітання для Окружного Комітету і всього членства, д-р Іван Флис побажав дальших успіхів в корисній праці для добра Союзу і громади.

Опісля були розіграні 25 молодечих поліс УНС, за які вкладку на протязі одного року платить Головний Уряд.

Конгресова Комісія проголосувала продовжити час тривання безробітної допомоги

Вашингтон. — Комісія шляхів і засобів Палати Репрезентантів у четвер, 5 грудня, проголосувала продовжити на 13 тижнів час тривання безробітної допомоги для тих осіб, які вже вичерпали цю допомогу. У більшості стейтів безробітні досі могли одержувати цю допомогу тільки протягом 26 тижнів. Якщо обидві Палати Конгресу схвалять цю пропозицію Комісії шляхів і засобів, то час тривання безробітної допомоги в деяких стейтах буде продовжений до 39 тижнів, а в деяких навіть до цілого року. Пропозиція продовжити час тривання безробітної допомоги наступила після того, як Департамент праці повідомив, що протягом тижня, який закінчився 16 листопада, число людей, що одержують цю допомогу, зросло на 215,600 осіб.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРВАРДУ ВПЕВНЕНИЙ, ЩО УНІВЕРСИТЕТ І УКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ В НЬОМУ БАГАТО СКОРИСТАЮТЬ З ПРИЯВНОСТИ В. МОРОЗА

Д-р Дерек С. Бок
Президент Гарварду

Кембридж, Масс. — Президент престижевого Гарвардського університету, проф. д-р Дерек С. Бок, виконуючи постанову Ради Наглядачів, найвищого адміністраційного органу Гарвардської корпорації, запросив ув'язненого тепер і торгурованого у Владимирській тюрмі біля Москви молодого українського історика Валентина Мороза та його родину до Гарварду на наступний (1975-76) академічний рік, керуючись „видатними кваліфікаціями і вкладом" Мороза в ділянку української історії та в переконанні, що Гарвардський університет і Український Дослідний Інститут в ньому багато скористають з приявности Мороза. В листі до Валентина Мороза в цій справі, датованому 12-го листопада ц. р. та пересланому на адресу дружини Мороза в Івано-Франківську, Українська ССР, президент Гарварду д-р Бок коротко інформує про встановлення в тому університеті Українського Дослідного Інституту та заходи здобути для нього найбільш кваліфікованих науковців в ділянці українських студій також з інших країн, запевняє Мороза, що праця в Інституті не вимагає перфектного знання англійської мови, бо студенти володіють українською мовою, та інформує, що Гарвард „радо покриє всі видатки", зв'язані з приїздом Мороза і його родини. Листа, як згадано, підписав президент Гарварду д-р Дерек С. Бок, власноручність підпису якого завірив публічний нотар Міддел-есекського повіту стейту Массачусетс того ж дня 12-го листопада 1974-го року. З інших джерел відомо, що крім висилки оригінального листа д-ра Бока до Валентина Мороза на адресу його дружини Раїси в Івано-Франківську, копії того ж листа мали бути вислані також на адресу Валентина Мороза у Владимирській тюрмі, як також американському амбасадорові в Москві і совєтському амбасадорові у Вашингтоні, державному секретареві Кіссінджерові та іншим високопоставленим особам і установам у Вашингтоні і Москві. З приватних джерел інформують, що Раїса Мороз листа д-ра Бока для її чоловіка Валентина одержала, хоча ще немає потвердження цієї вістки.

Для інформації читачів подаємо повний текст листа д-ра Дерека С. Бока до Валентина Мороза в англійському оригіналі та в українському перекладі.

ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТА ГАРВАРДУ ДО ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

HARVARD UNIVERSITY

Office of the President

November 12, 1974

Dear Mr. Moroz:

Harvard University has recently established a Ukrainian Research Institute where the opportunity is provided for interested scholars and students to devote themselves to work in their fields of specialization (language, literature, history).

We are very eager to bring the finest scholars in this field here to assist in the development of the Institute and, due to the dearth of academicians in Ukrainian studies in this country, find we must seek elsewhere. Your outstanding qualifications and contributions in the area of Ukrainian history have been brought to our attention. Therefore, on behalf of the University, I would like to take this opportunity to invite you and your family to spend the academic year 1975-76 at Harvard. As the members of the Institute, Ukrainian and non-Ukrainian, have fluency in a variety of languages, especially in Ukrainian, you need not feel that a thorough knowledge of English is a necessary requirement. In addition, the Institute will be happy to handle all expenses connected with this visit.

I hope you will give this invitation serious consideration and look forward to hearing from you. Personally, I am sure that both the Institute and the University will profit greatly by your presence.

Best wishes.

Sincerely,
Derek C. Bok

Mr. V. Yakovych Moroz
c/o Mrs. Raisa V. Moroz
Ivano Frankivsk
vul. Naberezhna 14, kvr. 1
USSR, UkSSR

Witnessed this 12th day of November, 1974 at Middlesex county, State of Massachusetts.
Jane F. Lewis
Notary Public

ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Бюро Президента

12 листопада 1974

Дорогий Пане Морозе!

Гарвардський університет нещодавно встановив Український Дослідний Інститут, в якому створено нагоду для зацікавлених науковців і студентів присвятитись праці в ділянках їхньої спеціялізації (мова, література, історія).

Ми прагнемо заанґажувати найкращих науковців в цій ділянці, щоб допомогли розвинути Інститут та, з уваги на недостачу академіків в українських студіях у цій країні, ми мусимо розглядатись за ними деінде. Ваші видатні кваліфікації та вклад в ділянці української історії були доведені до нашої уваги. Тому отже, в імені Університету, я бажаю скористати з цієї нагоди та запросити Вас і Вашу родину провести в Гарварді академічний рік 1975-76. З уваги на те, що члени Інституту, українці і не-українці, плинно володіють різними мовами, зокрема українською, Ви не потребуєте вважати, що досконале знання англійської мови є конечною вимогою. В додатку, Інститут радо покриє всі видатки, зв'язані з цією візитою.

Я сподіюсь, що Ви серйозно візьмете під увагу це запрошення та очікую вістки від Вас. Особисто я впевнений, що як Інститут, так і Університет дуже багато скористають з Вашої приявности.

З найкращими побажаннями,
щиро Ваш
Дерек С. Бок

П. Валентин Якович Мороз
на руки Пані Раїси В. Мороз
Івано-Франківськ,
вул. Набережна 14 квр. 1
СССР, УССР

Засвідчено цього дня 12-го листопада 1974 в повіті міддллеесекс, стейт Массачуссетс
Публічний нотар:
Джейн Ф. Люїс

УКРАЇНЦІ БУЛИ СИМВОЛОМ І АТРАКЦІЄЮ ЗАПОЧАТКУВАННЯ РІЗДВЯНОГО СЕЗОНУ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Українці, як і цілком певно багато американців інших етнічних походжень цієї світової метрополії, пережили в четвер, 5-го грудня, одну із найбільш зворушливих подій — започаткування Різдвяного сезону традиційним засвіченням величезної ялинки на Рокефеллер Плаза з участю юних учнів української Школи гри на кобзі-бандурі під проводом о. Сергія Кіндзерявого-Пастухова, що були на цій церемонії не тільки атракцією, але й своєрідним символом. Церемонія відбулася від год. 4:30 до 5-ої пополудні і її перебіг передавано на телебаченні. Почалася ця зворушлива церемонія тим, що артистка з Бродвею Марло Томас в оточенні дітвори оповідала їм про Різдво і ялинку, співав хор і танцювали Санта Клоси з торбами на плечах, потанцював собі акробатично на льоду і паяц, були й інші, звичайно під час таких американських імпрез, виступи із співом коляд і танцями. Але небуденною атракцією і рівночасно великою символікою був виступ щонайменше яких три десятки юних бандуристок і бандуристів згаданої школи із їх учителем та диригентом о. Кіндзерявим-Пастуховим. Попередила цей виступ артистка розповіддю дітям, що власне Різдво доказує, що люди не є собі „чужинцями", без уваги на те, де вони народились, як вони живуть, якою мовою говорять чи якої краски їхня шкіра. Виступ українських бандуристів у цій програмі це засвідчує. І тоді перед мільйонами глядачів телебачення появився чарівний образ зодягнених в українські народні костюми юначок і юнаків із дивними для величезної більшости інструментами-бандурами, на яких ці юні артисти з великою майстерністю виконали дві українські колядки: „Бог Предвічний" і „Днесь поюще". Після дальших точок у програмі, президент Рокефеллер Центру підняв на руки дитину, яка й засвітила величанську ялинку, започатковуючи цим Різдвяний сезон в місті.

Уже перші відгомони на українську участь у цій програмі року найбільш зворушливі. Кажуть, що в українських хатах і родинах, які приглядались передачі програми на телебаченні, старші плакали, а діти танцювали, всі з радости і зворушення.

Франція продасть Савдійській Арабії зброю на суму 800 мільйонів долярів

Париж. — Представники Франції і Савдійської Арабії підписали 4-го грудня ц.р. договір, згідно з яким Франція погодилась продати Савдійській Арабії зброю на суму 800 мільйонів долярів. В договорі говориться в першу чергу про закуп протилетунських ракет і протитанкових базук наймодернішої конструкції.

Дисидент втік з в'язниці

Москва. — В часі зустрічі з іноземними кореспондентами, московський дисидент Лев Гендін розповів незвичайну на совєтські відносини подію — про свою втечу з ув'язнення. Згідно з його розповіддю, КҐБ арештувало його під час перебування у Кишиневі. Арештовано його за нібито напад на совєтського міліціонера і засуджено на 15 днів ув'язнення. Вже в тюрмі, за нібито „злу поведінку", ув'язнення продовжено на дальших 10 днів. „Зла поведінка" полягала на тому, що у його камеру посаджено в'язня - співробітника поліції, який на нього напав і побив, до того ще погрожуючи, що він „живим з Кишенева не вийде". Сталося, однак, так, що поліційні чинники рішили перевезти Гендіна до іншої тюрми, і в дорозі, коли трапилася затримка і поліційна охорона не звернула на нього уваги, Гендін з цього скористався, вискочив з автомобіля і заховався. Після того йому пощастило доїхати до Москви, де він зустрівся з іноземними кореспондентами на квартирі професора Александра Лунца, також одного із дисидентів. Проф. Лунц поінформував, що він одержав повідомлення від приятеля з Кишинева, мовляв, місцеве КҐБ вирішило припинити справу проти Гендіна — інформує „Новое Русское Слово" з 6-го грудня.

ПРОХАЄМО ПРОБАЧЕННЯ

В надрукованому у вчорашньому виданні „Свободи" повідомленні: „Українець винайшов новий код для хемічних сполук" трапилася прикра помилка. Перше речення третього відступу має звучати: „Код нашого земляка ЦЕ перший цього роду код..."

У СОВЄТСЬКІЙ КАТОРЗІ: ВАЛЕНТИН МОРОЗ ГОЛОДУЄ

ДЕНЬ ГОЛОДІВКИ

160

ВИГНАННЯ АБО СМЕРТЬ У КОНЦТАБОРАХ — ТАКА АЛЬТЕРНАТИВА ДЛЯ ДИСИДЕНТІВ В СССР, — ПИШЕ „ЕКОНОМІСТ"

Лондон. — Престижевий журнал „Економіст" з 23 листопада у відділі „Совєтська опозиція" опублікував, крім інтерв'ю з Александром Солженіциним, також інформацію про те, що „шруба затискається у таборах". У додатковій інформаційній статті у тому ж числі „Економіста" є мова про „Тих, що не почуваються росіянами" тобто неросійські народи в СССР.

„Совєтські громадяни, які є в опозиції до совєтського режиму, — пише „Економіст", — мають тепер перед собою дві виразні альтернативи: еміграцію на Захід, якщо трапиться, що вони є жидами, німцями, чи видатними політичними дисидентами і виявляться настільки щасливі, що попадуть у квоту: або великий риск депортації до таборів праці, якщо вони до згаданих груп не належать. Число добровільних і недобровільних вигнанців з першої категорії за останні роки значно зросло. Цього, однак, не можна брати за якийсь знак лібералізації. Шруби одночасно щораз більше затискаються на їхніх колегах у таборах. Одною з причин, що збільшився натиск на політичних в'язнів, є, правдоподібно, те, що совєтський уряд менше заінтересований, як це було раніше, неґативним впливом на публічну опінію на Заході. Він набрав відваги зокрема після того, коли західні психіятри виявилися неспроможні на минулорічній конференції в Москві офіційно підняти питання психіятричних в'язничних лікарень, як засобу натиску на росіян, які відійшли від лінії. А з відпливом (з СССР) дисидентів, які здобували видатне місце у західній пресі, росіяни набрали, треба припустити, переконання, що Захід втратив інтерес до цих в'язнів, які ще осталися. Нова брутальність має на меті, по всій правдоподібності, радше відібрати охоту до дисенту, чим допровадити до фізичного і психічного заломання в'язня".

Далі „Економіст" цитує уривки з листа в'язнів концтабору 389/35 у Пермській області, які власне звертають на це увагу світу, стверджуючи, що „вони (тобто совєтська влада) хочуть нас заламати на дусі, спричинити нашу моральну смерть і вичерпати нас фізично".

Валентин Мороз на „критичному списку"

Свою інформацію про совєтських політичних в'язнів „Економіст" закінчує даними про долю Валентина Мороза, який, як пише газета, „находиться на критичному списку". „Економіст" інформує про голодовий страйк Валентина Мороза від 1 липня і подає, що „його справою зайнялися професор Андрей Сахаров та інші видатні дисиденти, а також такі західні політики, як канадський прем'єр-міністер Трудо і сенатор Генрі Джексон. Можливо, що це краще вкаже Росії на неправильність її теорії про західню незаінтересованість", — закінчує „Економіст".

Великобританія заповідає значні обмеження збройних сил

Лондон. — Згідно з повідомленням британського уряду, Великобританія продовжуватиме обмежування, а то й повну ліквідацію своєї „приявности" у світі з уваги на конечність обмежити державні видатки. Відповідно до наміченого пляну, Великобританія зменшить значно видатки на оборонні цілі, зменшаючи свої збройні сили, припинить всякі нові програми, і позакриває давні британські військові бази у Сінгапурі та Гонг Конгу. Передбачене також зменшення британського військового контингенту на Кипрі і закриття бази біля Кейп Тавн у Південній Африці. У висліді цих обмежень Великобританія заощадить приблизно 700 мільйонів долярів річно, а за час найближчих десять років — не менше як 11 більйонів долярів. Обмеження найсильніше відчують британські морські і повітряні збройні сили, де передбачені масові звільнення з активної служби, а також скорочення числа цивільного персоналу. Згідно з заявою британського міністра оборони Роя Мейсона, Великобританія „вже більше не спроможна втримувати нагляд за порядком у світі". Ліквідація військової і політичної „приявности" Великобританії в окремих частинах світу, зокрема на Далекому Сході і на Індійському океані, накладе додаткові тягарі на ЗСА, які мусітимуть перебрати на себе всі функції, що їх досі виконувала Великобританія. Якщо цього своєчасно і належно не станеться, то, очевидно, порожне місце займе інша потуга — СССР.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Зближається січень

Ще тільки три тижні і три дні відділяють нас від січня, що започаткує новий, вже 1975-ий рік нашої ери. Проте, не про новий рік тут мова і пригадка, але про деякі із наших найбільш невідкладних справ і проблем, зв'язаних з цим першим місяцем в році.

Перша і головна справа, зв'язана з найближчим січнем, це тепер акція для рятунку тортурованого у Владимірській тюрмі біля Москви молодого українського історика Валентина Мороза, який вже за життя став легендарним символом українського спротиву народовбивчому совєтському режимові. Світові відоме рішення Валентина Мороза, який від 1-го липня ц. р. продовжує голодовий страйк: якщо до кінця цього року не буде припинене знущання над ним, він в такий чи інший спосіб сам закінчить своє життя. Першого січня нового 1975-го року кожний українець на волі стоятиме перед судом свого власного сумління: чи справді ми зробили все, що в наших силах, для рятунку Валентина Мороза!

З січнем зв'язана ще одна наша преважлива справа і почин. Уже кілька років тому започатковано акцію, щоб день 22-го січня, в якому була проголошена і здійснена насамперед незалежність і суверенність, а опісля соборність новітньої Української Держави, святкувати найбільш врочисто, як наше головне національне свято та довести до відома і свідомости наших співгромадян причину такого свята. Здійснюваний частинно вже минулого року спосіб святкування включав молитви в наших церквах, припинення на той день нормальної праці в наших установах і підприємствах, звільнювання з праці в американських установах, вільний день в наших школах, американські і українські національні прапори на будівлях наших установ та приватних домах і подібне. В цьому році ці святкування, разом із дальшими заходами в наших містах і стейтах та у Вашингтоні, щоб цей день був урядово визнаний та проголошуваний кожного року Днем Української Незалежности, треба дальше поширювати і скріплювати.

Отже, пам'ятаймо: зближається січень!

Великобританія здає останні позиції

Старіння і смерть людей — неприємний, але неминучий природний процес. Таким же самим неприємним, але, як видно, неминучим процесом є старіння і врешті смерть політичних утворів — держав - імперії, які ще так недавно вирішували долю усього світу, панували над цілими континентами і морями. Якраз тепер, на наших таки очах, довершується один з таких історичних процесів, коли зайшло сонце над британською імперією і коли уряд Великобританії зважився остаточно здати останні позиції у світі, які ще деякою мірою засвідчували про померклу славу, велич і могутність.

Ще недавно на далековіддалених землях в Африці, Азії, Західніх Індіях гордо повівав „Юнійон Джек", а кожного дня лунали слова відомої пісні - гимну „Пануй Британіє над морями, ніколи британці не будуть рабами". Сьогодні з Гонґ Конґу і Сінґапуру і з Кейп Тавн виїздять останні британські військові частини, і Великобританія повертається невідхильно до кордонів, з яких за Вільгельма Завойовника на початку нашого тисячоліття почався британський похід на завоювання світу.

Але відхід в історичне небуття колись великої імперії, зокрема такої імперії, якою була Великобританія, не може статися без порушення певного силового укладу у світі і без пересунення сил. На ніякому обширі Землі не може існувати порожнеча і тим самим не може така порожнеча утворитися після остаточної ліквідації всіх британських володінь, чи хоча б тільки баз. Світ мусить погодитися із словами британського міністра оборони Рой Мейсона, мовляв, „ми не спроможні в дальшому пильнувати порядку в світі". Сьогодні це вже загальновідома істина, але, якщо з історичної сцени зійшла одна провідна політично-військова сила, її місце мусить зайняти якась інша сила.

Під сучасну пору надзвичайно важливим є питання про те, чи знайдеться серед великих держав Заходу така держава, яка матиме бажання, силу і досвід таку ролю виконувати. Цілком природно, така роля припадає тепер З'єднаним Стейтам Америки. Чи ЗСА зуміють вив'язатися з цієї функції і такої відповідальної ролі — покищо трудно сказати.

Я. Гайвас

РІЗНИЦІ В ЄДИНОМУ ФРОНТІ

I

Рух за вільну творчість і вільну думку в СССР, спротив різних народів русифікації і різним імперіялістичним задумам Москви, рішучість і відвага одиниць, що з повним самозапереченням в ім'я своєї віри і своїх переконань готові на найвищу жертву, вже вийшли з початкового періоду і щораз ширше розливаються по цілому Союзі. Коли хтонебудь мав би сумніви у цьому, то щораз нові вістки, що безперервним потоком напливають у світ з-поза залізної заслони, мусять переконати і найбільших „невірних Томів".

Джерелом сумнівів є розвиток подій протягом десятків років в самому СССР, а останніми роками в „соціялістичному содружестві" народів. Режими там узброєні до зубів, не бракує в них готовости кожної хвилини брутальною фізичною силою і погромами ламати інакшедумаючих і все таки, після великих арештів в Україні на протязі 1972 року, проріджені лави українських патріотів поповнилися новими. Після заламання Якіра, Красіна й інших та після „видворення" А. Солженіцина спротив комунізмові і большевицькому режимові піднісся на вищий рівень, зросли відверті контакти за кордоном, щораз більше хоробрих робітників пера, які відверто висилають свої праці до друку за кордон. Після розгрому національних угрупувань в Україні, Прибалтиці, прийшли вістки про такі згрупування в кавказьких країнах та країнах Азії. В тій ситуації зовсім недивно, що „партія і уряд", доведені до розпуки, хапаються таких жалюгідних засобів, як розгін бульдозерами і пожежними машинами публічних виставок картин і різьб. До чого дійшло — пізнати з двох найхарактеристичніших моментів: наявність групи людей, які відкрито, проти заборони органів, зважилися на зорганізування публічної виставки, а з другого боку острах режиму з допомогою органів ліквідувати такі почини й наштовхування на це спеціяльно зорганізованих модерних „чорних сотень" хуліганів - д р у жинників. Безсоромне місце Столипінів і Пуришкевичів, „чорної сотні" з-під знаку „двуглавого орла", зайняли Брежнєви й Андропови, та „чорні сотні" з-під знаку „Красного знамені". Яка різниця?

Трагікомедії тієї ситуації можуть не бачити на Заході, але бачать її люди в Совєтському Союзі. Найжалюгідніша ситуація органів совєтського правосуддя, які колись у таких випадках мали досконалу рецепту для „ворогів народу" фізично й якнайскорше їх нищити, а тепер, хоч доказ правди переводять так само, як колись, тобто слухаючи тільки представників органів, але замість „найвищої міри покарання" змушені вдоволитися тільки роками, чи навіть місяцями тюрми.

Все це закономірний, органічний розвиток суспільних сил у СССР. Ніколи бо так не було і не буде, щоб людина з роду в рід і без кінця гнула спину, слухала нісенітниць, що їх на кожному кроці заперечує життя, та виконувала безглуздя, що наказані згори. Так само, як ніколи так не буде, щоб народи раз назавжди зреклися своїх прагнень, зреклися своїх прав і свою долю передали в руки заагітованих партійних агітаторів і своїх ворогів. Вода ніколи вгору не попливе і це ніколи не станеться!

Щораз рішучіше стають проти себе дві сили: комуністична партія проти народів, державна система проти суспільства. Як завжди, так і тепер, в центрі суспільних зрушень стоять кращі духові провідники народів: учені, мистці, робітники пера, культурні діячі й передові робітники, селяни, хай і колективізовані. Не творять ніякої організованої групи, бо на теперішньому етапі це і непотрібно, але творять вони один фронт. Вони не об'єднані однаковими світоглядами чи політичними програмами, але непохитним прагненням протиставитися лихові, стати на захист своїх прав і прав інших людей, протиставитися безглуздю й насильству, яким ні міри, ні краю. Світличний і його сестра, Шабатура, Стасів і Чорновіл і такі велетні, як В. Мороз та Є. Сверстюк в неодному розходяться своїми поглядами, так як і з російського боку Амальрик, брати Медвєдєви, Чалідзе, Твердохлєбов, Сахаров і Солженіцин, та на життя й смерть спаяні вони в одному фронті проти того всього, що його можна обняти одним словом: „совєтизм".

На терені кожної нації, в рамах її духовости цей фронт має свій особливий національний характер, має питомі собі, неповторні цінності і цілі, яких визнання і реалізація взагалі забезпечують його існування. Без них, без перебудови імперії на вільні й рівні національні держави, не могло б бути і мови про нову дійсність, про основні зміни, а була б тільки проблема перемалювання „кольору" імперії, зміни однієї імперіяльної системи на другу.

Комуністична партія робила, робить і робитиме всі можливі заходи, щоб той фронт розбити, викликати в ньому такі внутрішні суперечності, які внеможливили б його існування. Її намаганням є і буде протиставити різні думки різних людей, використати національні розходження, які завжди були і будуть. В цьому відношенні вони готові піти дуже да-

(Закінчення на стор 3-ій)

ОДНА СПРАВА – ДВА ПОГЛЯДИ

У польському паризькому журналі „Культура" з жовтня була видрукувана більша стаття „Спокуси і пересторо-ги" анонімного автора, по всій правдоподібності з Польщі. У відповідь на цю статтю відомий польський публіцист Юзеф Лободовський опублікував у газеті „Тидзєнь польскі" з 9-го листопада статтю „Небезпечні спокуси" почавши надзвичайно цікаву дискусію з автором з „Культури". В обох випадках йдеться про оцінку ситуації в умовах комуністичного режиму в Польщі і про польську внутрішню і зовнішню політику та про висновки на майбутнє.

Треба відзначити, що і автор з „Культури" і Й. Лободовський в основному згоджуються з собою, коли оцінюють відносини в Польщі під сучасну пору, а зокрема, коли пишуть про „кризу польської політичної думки". В оцінці автора з „Культури", польська політична думка на сучасному етапі опинилася у глибокій кризі, яка грозить поганими наслідками для польського майбутнього. Він говорить про те, що тепер серед поляків є два напрямки, чи дві тенденції, що їх він умовно окреслює, як „комуністичну" і „самостійницьку". Повоєнна доба зробила в польському мисленні великий вплив. Він пише, що „в обкраяній і пересуненій на захід Польщі, позбавленій національних меншостей і, що найважливіше, підданій ґвалтовному процесові суспільних перемін, ідеології, — а радше їх не надто вдалі і у поспіху скомпільовані виклади, — утворилися і розвинулися в задушливій атмосфері таємних і явних зібрань, завжди обмежених до ґрона ідеологів, які не конфронтують своїх спекуляцій із суспільною і національною дійсністю. В обидвох „таборах" зобов'язувала, могло здаватися, засада, що з фактами не треба рахуватися, а також зарозуміле переконання, що невигідні факти можна підпорядкувати вигаданим концепціям".

Автор розглядає польську проблему в загальному контексті совєтського бльоку, а також в контексті тривалого конфлікту між Заходом і Сходом, аналізуючи окремі можливості. Він критично дивиться на польських комуністів, вважаючи, що вони не виявилися на рівні завдання, зокрема тому, що вони в ім'я „комуністичної доктрини" і в ім'я „інтересів держави революції" (тобто СССР) зрезиґнували вже на самому початку із „доктрини державної незалежности", визнавши її за „анахронізм". Знову ж, польська інтеліґенція, під тиском обставин у своїй масі, відступила від цієї „доктрини незалежности" і скапітулювала перед режимом. У висліді, у польської інтеліґенції почався процес „затирання границь між угодою і запроданством". Автор пише, що „зловіщим, але повчальним, буде список, виготовлений колись у майбутньому сумлінним істориком, повний компромітуючого підлабузництва, ганебного підданства, злонаміреннх деклярацій, під якими подибуємо прізвища різних претендентів на місця у пантеоні польської культури; а також ганебних привілеїв, якими влада, — по суті не надто щедра, бо погорджує слухняними виконавцями своїх доручень, — скупо оплачувала брак характеру. Власне характерів бракувало передусім".

Не найкраще розвивалася і розвивається ситуація на відтинку польської еміґрації. „Політичні осередки еміґрації, — пише автор, — старілися фізично і розкладалися, начебто йдучи за якимсь ще не уточненим і не вбраним в стислі часові рямки пляном процесу, неминучим для таких формацій ... Втрималася, замість того, — і навіть зміцніла до якоїсь міри, з уваги на ізоляцію краю комуністичним режимом, — особливо роля еміґрації як символу, а в деяких випадках — справжнього речника польської публічної опінії. Таким виразником опінії сталися передусім деякі інституції культурного і пропаґандивного характеру, які діють постійно і успішно, незалежно від ступеня їхньої самостійности". Тут він, між іншим, наводить — як приклад такої „незалежної публічної опінії" — польський журнал в Парижі „Культуру".

Відродження польської політичної думки автор бачить тільки в тому, що польські інтелектуальні кола почнуть знову зупинятися над „підставовими питаннями національного буття", і в тому, коли будуть застановлятися над тим, у яких формах це „національне буття" можна буде найкраще забезпечити. Коли ж йдеться про справу положення Польщі в сусідстві з СССР, то автор пропонує виходити з „істини", що „Америка і Росія хочуть утривалити своє кондомініюм, оперте на рівновазі страху, з допомогою ґарантій, які уможливили б втримання цієї рівноваги без шкоди для військових естаблішментів обох потуг. Одночасно це зміцнило б їхню контролю над своїми зонами впливів і поглибило б залежність цих зон від метрополії". Прийнявши, як аксіому, що „угольним каменем відродженої польської політичної думки буде справа боротьби за незалежність, за здобуття суверенности для існуючої держави", автор кладе наголос на безумовну конечність „встановлення і втримання добросусідських відносин із східнім сусідом", тобто з Росією чи СССР. Автор пропонує для Польщі ролю своєрідного „посередника" чи „буфе-ру" між СССР на сході і Німеччиною на заході, але в такому характері, щоб нічим „не тривожити" Москви. Він надіється, що серед „совєтського суспільства" закріпиться думка, мовляв, в інтересі СССР є така справді незалежна Польща. Свої міркування він закінчує таким вимовним твердженням: „ми тієї думки, що тільки у незалежній Польщі знайде Совєтський Союз союзника, який буде ґарантією миру".

Коли йдеться про Й. Лободовського, то він, як ми вже вказували, згоджується з оцінкою автора з „Культури", але гостро критикує його власне за ці висновки. Лободовський пише, що „ставка на Росію", засада „невтручання у внутрішні справи Росії", а також „те, що польському народові мала б припасти роля ґаранта російської недоторканости" — все це — каже він — „марна то еволюція". У своїх заключних висновках Й. Лободовський заявляє, що на такі пропозиції можна б погодитися при передумові, що „Польща була б суверенною, принаймні у такій мірі, як Фінляндія". Очевидно, у такій ситуації Польща мала б перестати цікавитися долею інших народів у СССР і питанням, як їм і полякам дійсно „вийти з в'язниці", але замість того прийняти „геніяльну концепцію, згідно з якою Польща має стати цербером, який пильнуватиме безпеки тієї розбійничої імперії на західніх кордонах. Така концепція є в такій же мірі нереальна, як і неморальна. За втрачену цноту такою ціною, не заробимо ні ґроша", — пише Лободовський. Вважаючи статтю в „Культурі" з уваги на такі висновки за шкідливу, Лободовський висловлює навіть здивування, що редакція її опублікувала, не давши від себе ніяких пояснень.

(Закінчення на стор. 7-ій)

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ШКОЛЯРІ МОЛЯТСЯ ЗА МОРОЗА

Наша українська парохіяльна школа у Денвері просила нашого священика, щоб 29-го листопада відправив Службу Божу за Валентина Мороза. Учні вибрали з-поміж себе чотирьох, щоб пішли до священика. Ми попросили, щоб священик відправив Службу Божу, щоб усі діти та учителі й родичі могли взяти участь, що й сталося. Ми, учні, зібрали між собою гроші на жертву на Службу Божу. Багато приступили до Святого Причастя за життя і волю Валентина Мороза. Кожний з нас в часі Служби Божої відмовив за Мороза молитви „Отче Наш" і „Богородице Діво".

Ми просимо всіх дітей українських шкіл, щоб пішли нашими слідами і просили своїх священиків відправити Службу Божу за Мороза, а самі, щоб приступили до Святого Причастя і помолилися за нього.

Роман Колтунюк
Марійка Бозьо
Тарас Бозьо
Марта Бозьо

Денвер, Коло.

З НАШИХ БУДНІВ

Вчені сусіди

Недавно обмінявся я культурно книжкою з моїм добрим другом і земляком з Бібрецького повіту, д-ром Михайлом Бриком, котрого я жартома називаю „голляндцем українського роду", бо він з 1947-го року живе в Голляндії, де виконує ролю нашого культурного й громадського амбасадора. Він очолює Об'єднання Українців у Голляндії і з його рамени є членом Секретаріяту СКВУ. Отже, я вислав сусідові з Дев'ятник свої „Будні", а він мене обдарував історичною монографією його пера про Юрія Немирича, видатного державного мужа Козацької України, дипломатичного дорадника гетьманів Богдана Хмельницького та Івана Виговського.

В цьому місці хочу підкреслити, що д-р Михайло Брик у численних статтях, нарисах, наукових розвідках тощо, вельми прославив своє рідне село, Дев'ятники, так само, як інший мій вчений земляк, д-р Олекса Горбач, з великою любов'ю згадує свій Романів. Прикро мені за мої бідні Водники, які так і не діждалися хронікаря з докторатом чи з професорським титулом... До речі, д-р М. Брик викладає в Голляндському Технічному університеті в Амстердамі, в департаменті Сходу Европи, а пише свої наукові праці не тільки українською, але й голляндською, німецькою, польською, французькою і фризійською мовами. Для рідного повіту особливо заслужився тим, що видав Бібрецький реґіональний збірник п.з. „Там наша молодість цвіла". В родинній хроніці „Ми, Брики" доводить, що його рід виводиться із Скандинавії, з нобілїованих фон ден Бріке, — якщо не помиляюся...

В родинні справи шановного колеґи не втручаюся і не думаю струшувати грушок з його генеалогічної верби, але так мені здається, що в нього вийшла якась плутанина в метриках. У вступному слові до книжки „Юрій Немирич" стоїть написано, що автор народився 1-го листопада 1922 року, отже виходить, що він 9 років за мене молодший! А я готовий був присягнути, що ми з того самого річника і разом „камаші фасували", коли йшли на польсько-німецьку війну в 1939-у році...

Та може і мене вже пам'ять обманює, після шістдесяточки?.. Не в кожного такий блискучий ум та інтелект, як у 95-річного сеньйора наших державних і наукових діячів, проф. Бориса Мартоса! Під час наукової конференції в УВАН, йому присвяченої, достойний Ювілят говорив із пам'яті про історичні події 1917-20 років з більшою акуратністю, ніж деякі, молодші за нього неісторичні науковці, читали про те саме з „паперів"... За що йому, ще одному юному 95-літникові, велика честь і слава і многії літа!

ІКЕР

Василь Гарба

Пам'яті протопресвітера о. Олексія Потульницького

Добігає вже рік часу (14 грудня 1973), коли друзі, приятелі і численні парафіяни у ЗСА довідались про смерть одного зі заслужених пастирів Української Православної Церкви в ЗСА, протопресвітера о. Олексія Потульницького в Сиракюзах.

Відчуття втрати не змаліло, а набрало глибшого змісту і постать нашого друга, шкільного товариша, останнього з могіканів славної Подільської Духовної Семінарії о. Олексія тепер, з віддалі часу, ясніше й об'єктивніше вияскравлюється.

На Поділлі, в Ориниці, у селянській родині, міцній своїм добробутом, народними традиціями, зростали, як у давній казці, вісім братів, вісім міцних хлопців, запопадливих до праці, до науки, до того, щоб витягати дружньо один . одного у світ, „в люди". Третім у тому богатирському ряді був наш товариш, бл. пам'яти о. Олексій.

Початкова його освіта пройшла в сільській церковноприходській школі та в Кам'янецькому Духовному Училищі. Подільська Духовна Семінарія, до якої він вступив у 1913 р., стала його першою серйозною школою, де зформувалися його національна свідомість та релігійний світогляд. Це ж бо була та школа, мури якої були насичені духом колишніх її славних вихованців — С. Рудавського, А. Свидницького, М. Коцюбинського, М. Леонтовича, Г. Голоскевича, О. Потоцького, В. Приходька і багатьох їм подібних.

Закінчивши семінарію, за допомогою старших братів, бл. пам. о. Олексій вступає в 1919 році на університет св. Володимира в Києві, на юридичний факультет і у 1922 р. його закінчує. І от, знаменно — у ті часи, коли вже так виразно окреслилися нищівні заміри влади безбожників проти Христової Церкви, коли три чверті його товаришів по семінарії обрали інший шлях, ніж служіння Богові, він, маючи за собою вже вищу світську освіту, навесні 1922 р. приймає сан священства і йде на село, як український священик-неофіт. Іншої форми активно служити народові, по проґрі наших визвольних змагань, о. Олексій не бачив.

Послідовно перебуває він на парафіях Кам'янеччини: в с. Лашковиці, Рихтецькій Слобідці, м. Дунаївцях, і знову в Рихтецькій Слобідці. Так аж до нещасливого 1929 р. він діяльно працює на Божій ниві українського священика серед добре всім нам знаних перешкод, утисків, застрашувань влади та ще й інтриґ і провокацій „Обновлеченской церкви", що її фаворизували на початках большевики у противагу до УАПЦ. Разом зі своїм єпископом М. Пивоваровим, покійний ставши одночасно головою Кам'янець-Подільсько Округової Церковної Ради, Округової Церковної Ради, активно заходився в організації та зміцненні українських парафій в окрузі. Вони ж обидва з архиєп. М. Пивоваровим та великою групою селян й інших священиків (числом у 45 осіб) стали жертвами комуністичного „правосуддя". О. О. Потульницького засуджено тоді було заочною „трійкою" на десять років до таборів Далекої Півночі. Тоді ж молоде подружжя втрачає свого єдиного синка, який став посередньою жертвою терору гнаних за віру батьків. За ці безконечно довгі роки заслання о. Олексій перейшов такі, понурої слави, концтабори Західнього Сибіру як: Маріїнськ, Бійськ, Барнаул, Томськ, Нарим, Анджерка, Боровлянка та ін. Натерпівся вщерть голоду, холоду, знущань, важкої праці у „спецсовхозах", на лісорозробках, у шахтах. Крім міцного здоров'я вижити те лихоліття допомогла кріпка, захована глибока віра та незгасима надія на Божу ласку. Повернувшись із заслання по десятьох роках поневірянь, о. Потульницький оселюється в Полтаві. (йому було заборонено перебування в 37 містах України та у прикордонній смузі). Тяжкий то був для них час: життя вже ніби й на волі, але ж з пашпортом, що мав помітку „вовчого білету". Роки тої „волі" — це постійна зміна праці, невлаштованність, злидні, відчуття зацькованого „злочинця". Рятували знову глибоко захована віра та ще велика моральна підтримка, яку Покійний мав в особі вірного свого друга та невтомної помічниці дружини Зінаїди.

З приходом у Полтаву німців у 1941 р. о. Олексій, нарешті, виходить із своїх духових катакомб, і одразу, немов надолужуючи прогаяне, приступає гарячково до праці українського священика. У той час, як відомо, буйно розцвів на наших землях релігійний ренесанс. Побожна людність масово поверталася „назад додому з Вавилонського полону безвір'я". Спонтанно відновлювалися і росли наші українські церкви і парафії. Роботи для організаторів церковно-релігійного життя — непочатий край. Тоді, з доручення єпископату УАПЦ, цей рух відродження Церкви на Полтавщині очолив покійний о. Олексій, ставши Головою Управління Полтавської Єпархії. Історія ще всього не сказала про ті часи духового пробудження народу.

В умовах німецької окупації, одвертого неґування ними Української Церкви та протеґування так званій „Автономній" церкві, що стояла на позиції єдности з Московською церквою, не зважаючи на спротиви німецького коменданта Полтави зросійщеного німця Фон-Бродовського, Єпархіяльне Управління під керівництвом о. Потульницького спромоглося тоді відкрити і обслужити в самій Полтаві шість церков та ще три, під натиском Ґестапо, мусіло було передати „автономістам".

З відбудовою церков поставала потреба наділити їх св. антимінсами, без яких священики не могли відправляти Божої Літургії. Тоді заходами о. Потульницького директор Полтавського Краєзнавчого Музею К. Мощенко, який взагалі багато допомагав у відбудові УАПЦ на Полтавщині, дозволив йому відібрати гідні для вжитку Антимінси. Кілька соток їх Покійний передав для посвячення Харківському митрополитові Феофілові Булдовському, митрополитові Полікарпові, архиєпископові Ніканорові та єп. Мстиславові.

Тісна співпраця о. Потульницького з Українським Червоним Хрестом у Полтаві, що вславився своєю жертвенною рятувальною працею серед приречених на смерть тисячів наших полонених, мала своїм побічним наслідком також і те, що УЧХ з великом ризиком для самого свого існування „позичив" Церковному Управлінню 250 тисяч карбованців і потрібну кількість паперу (і це під час такого паперового голоду!...) й тим уможливив видання Богослужбових книг. Тоді було видруковано нечувану, в тих обставинах кількість: 20 тисяч Євангелій та 25 тисяч молитовників, усі українською мовою, і це сталося у той час, коли німецька адміністрація в Україні взагалі не давала дозволу на жадне церковне видання, навіть на випуск церковних календариків. Організатором і душею цієї акції був о. Олексій. Звичайно все те видання було дуже швидко розпродане та розповсюджене поміж голодною на св. Письмо українською людиною і парафіями Полтавщини та прилеглих районів. Навіть на відомий єпископський Собор у Луцьку в жовтні 1942 р., знаний з того, що всупереч німецькій забороні, він таки відбувся, о. Потульницький, що був делеґатом на той Собор, зумів доставити біля сотні тих Євангелій та молитовників. Тоді ж у Полтаві зорганізовано було Пастирські Курси і ректором їх призначено о. Олексія. Випускників курсів, звичайно, висвячував на священиків Харківський митрополит Феофіл, а одного разу, коли єп. Мстислав був на візитації у Полтаві в липні 1942 р., й він висвятив також біля двадцяти кандидатів.

(Продовження буде)

ОДНА СПРАВА – ДВА ПОГЛЯДИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

З приводу цієї цікавої дискусії двох польських авторів варто тільки відзначити, що і в одному і другому випадку є багато вартісних думок, коли мати на увазі ту дійсність, яка панує в Східній і Центральній Европі, у сфері впливів СССР. Стаття автора з „Культури" цікава ще тим, що вона кидає багато світла на відносини в Польщі і на розвиток польської політичної думки в умовах совєтсько - комуністичної системи. Багато аналогій можна б перевести з дійсністю, яка панує сьогодні в Україні. Очевидно, коли йдеться про висновки автора з „Культури", то досить гостра критика Й. Лободовського цілком оправдана і правильна.

м. с-ий

Любо Мацюк співає

Відомий український співак тенор Любо Мацюк осягнув ще один великий мистецький успіх. Німецька громада великого Чикаґо щороку святкує „Жовтневий Фестиваль". На його закінчення відбувся концерт-бенкет 26-го жовтня у Джерманія Клюбі. Виконавцем програми концерту п. н. „Оперетковий вечір" був тенор Любо Мацюк. Він виконував арії та мелодії з відомих німецьких оперет, при супроводі оркестри під батутою маестра В. Ґрубера, яка теж виконувала в'язанки з різних оперет.

Успіх нашого співака був дуже великий, оплескам не було кінця, так що він мусів співати ще кілька надатків.

Після концерту був бенкет, на якому президент комітету дякував нашому мистцеві за його прекрасний спів. Він також згадав, що нашого мистця нагороджено високим відзначенням каммерзінґера в місті Штутґарті у 1962 р., коли він виступав з концертами у фестивалях організації Дойче Музікаліше Юґенд. Оце ще один великий мистецький успіх серед чужинців нашого вокаліста Любо Мацюка, який безперервно працює над собою і продовжує свою багату мистецьку кар'єру.

Н. Н.

На Чернігівщині відкрили нові родовища нафти

Чернігів. — Совєтсько-українська пресова аґенція РАТАУ інформує про „відкриття нового бльоку з п'ятьма „поверхами нафти" на Чернігівщині. Нафтові джерела знаходяться на глибині 2.700 метрів. Закінчено вже перші промислові випробування потужної свердловини. Покищо нові копалини дають на добу 100 тон рідкого палива. „Колектив управління „Чернігівнафтогаз" експлуатує вже понад 200 свердловин. Розробляється не тільки Гнідинське, Леляківське і Прилуцьке родовища, які є „в е т е р е н а м и", а й Монастирщанське, Талаївське і Малодівицьке, розвідані порівняно недавно. З початку року — говориться в повідомленні — видобуто додатково до завдання 11 тисяч тонн нафти і 17 мільйонів кубометрів природного газу."

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

П О Д Я К А

З НАГОДИ ВІДЗНАЧЕННЯ СОРОКРІЧЧЯ МОЄЇ ТЕАТРАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДСЬКОЇ ПРАЦІ

Цим шляхом складаю найщирішу подяку Парафії української православної церкви св. Покрови у Філядельфії та її прицерковним організаціям за відзначення моєї сорокрічної театральної і церковної (дириґентської) праці.

В першу чергу дякую Всечеснішому отцеві-настоятелеві Михайлові Борисенкові за відправу Молебеня перед урочистим вечором 16 листопада 1974 р. і за благословення перед та після ювілейного прийняття.

Прицерковним організаціям і Почесному Комітетові, а особливо його голові, Пані Марії Євсевській, сердечно дякую за великий вклад праці та зразкову співпрацю в підготові й під час того вечора.

Моя велика подяка письменникові Леонідові Полтаві, який своєю присутністю і цікавою доповіддю про мій творчий шлях, із висвітленням сценічних документів-прозірок, збагатив той незабутній для мене день.

Рівночасно складаю подяку всім товаришам-акторам, які взяли участь у мистецькій частині, прикрашуючи і збагачуючи той вечір.

Дякую всім присутнім громадянам, старшим і молодим, товаришам по сцені, які прибули здалеку і привезли зі собою стільки тепла і любови.

Всім організаціям і товариствам, співпрацівникам українських театрів, знайомим, усій Громаді дякую за зворушливі привіти, численні листи, телеграми, чудові дарунки і розкішні коші квітів.

Усім Вам — Спасибіг!

ВІРА ЛЕВИЦЬКА

З глибоким сумом повідомляємо всіх Побратимів по Зброї, що в середу, 4-го грудня 1974 р. у Вашинґтоні, Д.К., несподівано залишив наші ряди та відійшов у Вічність, на 66-му році життя

сл. п.
Д-р ВАСИЛЬ СЬОКАЛО

хорунжий І УД УНА, член Управи Відділу ОбВУА та активний член місцевих суспільно-громадських організацій й установ.

ПОХОРОН відбудеться на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й. в суботу, 7-го грудня 1974 р. в 11-ій год. рано.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА
У ВАШИНҐТОНІ, Д.К.

Опечаленій Дружині і Родині Покійного висловлюємо наші глибокі співчуття.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в середу, 4-го грудня 1974 р. у Вашинґтоні, Д.К. на 66-му році життя, несподівано, відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І БРАТ

сл. п.
Д-Р ВАСИЛЬ СЬОКАЛО

б. адвокат у Стрию, хорунжий І УД УНА, член Управи Відділу ОбВУА, довголітній член Управи 15-го Відділу УНС у Вашинґтоні та активний член місцевих громадських організацій і установ.

ПАНАХИДА — в четвер, 5-го грудня 1974 р. о год. 8-ій веч. в Collins Funeral Home, 500 University Blvd. West, Silver Spring, Md.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА та ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ будуть відслужені в п'ятницю, 6-го грудня 1974 р. о 10-ій год. ранку в українській католицькій церкві Пресв. Родини у Вашинґтоні, Д.К.

Тлінні Останки Покійного будуть перевезені на український католицький цвинтар св. Духа у Гемптонбурґу, Н. Й., де будуть поховані в суботу, 7-го грудня 1974 р. о год. 11-ій ранку.

Горем прибиті:

дружина — РОЗАЛІЯ
син — ПЕТРО
сестри: МАРІЯ ТЕРЛЕЦЬКА з дітьми і внуками
КАРЛА ПРОЦЬКІВ з мужем д-ром АНТОНОМ, дітьми і внуками
брат — МІРКО з родиною
теща — МАРІЯ ОЛЕКСИН
та близча і дальша Рідня тут, в Україні, Польщі, Канаді та Англії

Замість квітів на свіжу могилу
ДОРОГОЇ І НЕЗАБУТНЬОЇ ТЕТИ

св. п. МАРІЙКИ ДОЛЬНИЦЬКОЇ

МИСТЦЯ ЕМАЛІ

яка померла 27-го жовтня 1974 р. у Відні, Австрія, на 80-му році життя, складає 50.00 долярів на цілі Музею при Українському Католицькому Університеті ім. св. Климента Папи в Римі

братанка — ЛЮБА ДОЛЬНИЦЬКА-ОНУФЕРКО з чоловіком і дітьми

В сороковий день смерти Їх Блаженство ПАТРІЯРХ ЙОСИФ І відправить в Римі ЗАУПОКІЙНУ СЛУЖБУ БОЖУ з ПАНАХИДОЮ ЗА ДУШУ ПОКІЙНОЇ.

ВІДДІЛИ УККА В ОСІННІЙ ЗБІРЦІ НАЦІОНАЛЬНОГО ДАТКУ ДО УНФОНДУ

В осінній кампанії збирання Національного Датку до УНФонду, що почалася в жовтні ц. р., Відділи УККА в тому часі — до 1-го грудня ц. р. зібрали і переслали до Централі такі суми:

1.	Боффало	$ 2,020.00
2.	Філядельфія	2,000.00
3.	Сиракюзи	1,275.00
4.	Південно-Східний Мічиген (Детройт)	1,175.00
5.	Гардфорд	1,030.00
6.	Лорейн	1,020.00
7.	Янгставн	1,000.00
8.	Нюарк - Ірвінґтон	870.00
9.	Елизабет	865.00
10.	Рочестер	835.00
11.	Джерзі Ситі	830.00
12.	Ютика	730.00
13.	Пассейк-Кліфтон	695.00
14.	Ню Йорк (Метрополітальний)	625.00
15.	Амстердам	619.00
16.	Балтимор	600.00
17.	Ню Гейвен	595.00
18.	Ню Брансик — Бавнд Брук	565.00
19.	Виллиментик	520.00
20.	Аллентавн	470.00
21.	Гюстон (Тексас)	400.00
22.	Честер	400.00
23.	Випані	364.00
24.	Вашингтон (Д. К.)	360.00
25.	Міннеаполіс — Ст. Пол	345.00
26.	Бостон	340.00
27.	Вотервліт	315.00
28.	Норт Дакота	300.00
29.	Бінґемптон	255.00
30.	Бруклин	255.00
31.	Чикаґо (Ліґа АУП)	255.00
32.	Елмайра	255.00
33.	Вискансин Деллс. (Відділ Милвокі)	235.00
34.	Карнеґі (Громада через Відділ Піттсбурґ	225.00
35.	Норвіч	200.00
36.	Бріджпорт	170.00
37.	Аліквіппа	167.00
38.	Гастінґс он Гадсон	140.00
39.	Детройт (Метрополітальний)	115.00
40.	Менчестер (Ню Гемпшір)	105.00

Крім цих вплат, що їх зібрали Відділи, до Централі вплинули ще безпосередньо вплати, між ними дуже поважні, від організацій і громадян. Ці вплати будуть проголошені у „Вістях УККА".

Канцелярія УККА
Ню Йорк

ЮРИДИЧНА КОМІСІЯ ЗАКІНЧИЛА ПЕРЕСЛУХУВАННЯ Н. РОКЕФЕЛЛЕРА

Вашингтон. — У четвер, 5 грудня, Юридична комісія Палати Репрезентантів закінчила свої публічні переслухування Нелсона Рокефеллера щодо його затвердження на пост віцепрезидента ЗСА. Під час останнього дня переслухування, члени цієї Комісії зосереджували свою увагу на 30,000 - доляровій позичці, яку в 1961-му році надав Лоренс Рокеффеллер, брат віцепрезидента-номіната, Віллямові Міллерові, тодішньому голові Крайового Комітету Республіканської партії. Нелсон Рокефеллер, як і перед тим його брат Лоренс, твердив, що не вбачає нічого злого в цій позичці, бо вона була надана тільки з огляду на приязнь до Міллера, а не мала на меті „купити його льояльність". Юридична комісія Палати Репрезентантів має голосувати в справі номінації Нелсона Рокефеллера в середу, 11 грудня, а ціла Палата правдоподібно голосуватиме під час тижня, який починається 15-им грудня.

В ЖОВТНІ ТОРГОВЕЛЬНИЙ БАЛЯНС ЗСА ВИКАЗАВ НАДВИШКУ

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомив у вівторок, 26 листопада, що в жовтні балянс зовнішньої торгівлі ЗСА виказав надвишку: протягом того місяця експорти перевищали імпорти на 29.4 мільйона долярів. Це не є велика сума, але коли взяти під увагу, що протягом попередніх 5-ох місяців балянс зовнішньої торгівлі виказував великі дефіцити, то цю надвишку можна вважати відрадним явищем. Попередні дефіцити були спричинені до великої міри значним зростом в ціні на імпортовану нафтову ропу. З огляду на це, балянс зовнішньої торгівлі ЗСА за перших 10 місяців цього року далі виказує 2.3-більйоновий дефіцит. Якщо б ціни на нафтову ропу не були зросли, то торговельний балянс за 1974-ий рік міг би виказати надвишки, подібно як у 1973-му році, коли експорти перевищили імпорти на 1.3 більйона долярів.

Брежнєв прибув з офіційною візитою до Франції

Париж. — В середу 5-го грудня сюди прибув на триденну офіційну візиту генеральний секретар ЦК КПСС Л. Брежнєв. У програмі його відвідин — переговори на вершинах в справі зміцнення советсько - французьких відносин, а в першій мірі, збільшення советсько-французької торгівлі. Разом з Л. Брежнєвим прибув також советський міністер закордонних справ А. Ґромико. Як відомо, СССР прикладає велику вагу до добрих взаємин з Францією і советська преса постійно наголошує важливість советсько-французького економічного, науково-технічного і культурного співробітництва.

РІЗНИЦІ В ЄДИНОМУ ФРОНТІ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

леко, щоб могти розкладати зі середини. Тим більше, що їхні спроби зі згаданими вже Якіром і Красіним, на українському ґрунті з І. Дзюбою і іншими, зазнали повного провалу. Сьогодні вже нікого каяння й самозасуджування не заскакують, ані не захитують. Навпаки, в багатьох випадках вони ще тільки приспішують наростання нових сил і гарту. Історія революційних визвольних змагань багата такими прикладами. Не бракувало їх і в історії російського імперіялізму. Хоч декабристи просили ласки в царя, хоч навіть їхні лідери Бестужев - Рюмін, Рилєєв, Пестель і інші відрікалися і засуджували себе і свої думки, їхнє заламання не породило розтічі і упадку, але навпаки, причинилося до нових визвольних здвигів.

Тому нам нічого боятися різниць, які вже проявилися, а завтра ще більше проявляться в загальному зрушенні і проти імперії і її системи. Треба тільки усвідомити собі ті різниці. В одному фронті стоять беззастережні визнавці революційних методів боротьби і ті, що всіма іншими засобами намагаються „лупати цю скалу". З російського боку співпрацюють чесні визнавці (і такі бувають!) марксистської доктрини, як брати Медведєви, Чалідзе, навіть Сахаров разом з такими як Солженіцин. А. Солженіцин пішов може найдалі вперед у промощуванні шляхів новій дійсності. Він не лише разом з торських течій, які потрясаними усіми заперечує большевицьку систему, але він кидає візію нового ладу. З тією візією багато де в чому не можна погодитися, але в багатьох випадках вона правильна й далеко випереджує всіх інших російських дисидентів. Хоч неповно й дуже обережно, не додумавши до кінця, але, власне, він перший відверто заговорив про потребу розділу російської імперії. Перед ним говорив про це А. Амальрик ще загальніше у своїй книжці „Чи проіснує Советський Союз до 1984 року?"

Мабуть, найближчою людиною до А. Солженіцина в часі його перебування в СССР був А. Сахаров. Одночасно з тим в дуже багатьох питаннях, в розумінні основних життьових проблем, а особливо в поглядах на майбутнє, в них обидвох величезні розходження. Познайомитися з тими розходженнями — це значить пізнати загальні рами тих усіх нова ють Советським Союзом. Поза ними тільки деякі елементи, як, наприклад, група „Вєча", які одначе, не мають виглядів на поширення.

Для українського читача особливо важно пізнати це. Російські антикомуністичні й антирежимні кола, як це видно з численних опублікованих матеріялів, і тих, що готуються до друку, ввійшли в стадію глибокої принципової дебати над основоположними життьовими проблемами, яка кине свою тінь і на розвиток подій в Україні.